

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2020. gada 16. oktobrī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Aldis Laviņš un Gunārs Kusiņš,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Ozolnieku novada domes (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 199/2020),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja pēc būtības lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma „Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” 18.1., 18.8. un 18.10. apakšpunktu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 101. pantam, kā arī Eiropas vietējo pašvaldību hartas (turpmāk – Harta) 4. panta sestajai daļai un 5. pantam;

1.2. pieaicināt Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa pārstāvjus viedokļa sniegšanai saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 22. panta trešo daļu;

1.3. pieņemt nolēmumu lietā līdz 2021. gada 5. jūnijā paredzētajām pašvaldību vēlēšanām.

2. Apstrīdētās normas noteic, ka Jelgavas novadā ietilpst citstarp Cenu pagasts, Ozolnieku pagasts un Salgales pagasts.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pašvaldības domes pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19. panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. un 6. punktam Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei un Latvijas nacionālo tiesību normu atbilstību tiem Latvijas noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem, kuri nav pretrunā ar Satversmi. Līdz ar to šā lēmuma 1.1. apakšpunktā norādītais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 7. punkts noteic, ka tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu ir pašvaldības domei. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot pašvaldības domes pieteikumam Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19. panta pirmo daļu pieteikumu Satversmes tiesā pašvaldības dome var iesniegt tikai tad, ja apstrīdētais akts aizskar attiecīgās pašvaldības tiesības.

Satversmes tiesa ir atzinusi: lemjot par to, vai pašvaldības dome ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ir jāpārbauda, vai pieteikuma iesniedzēja ir pamatojusi viedokli, ka apstrīdētais akts aizskar attiecīgās pašvaldības tiesības. Proti, vai no tām normām, atbilstība kurām tiek apstrīdēta, izriet tiesības konkrētajai pašvaldībai un vai apstrīdētā norma aizskar šīs tiesības, tas ir, rada pašvaldībai kādas nelabvēlīgas sekas (*sk. Satversmes tiesas 2008. gada 16. aprīļa lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2007-21-01 5. punktu*). Savukārt šis viedoklis saistībā ar apstrīdēto normu pēc būtības ir izvērtējams lietas sagatavošanas un izskatīšanas gaitā (*sk. Satversmes tiesas 2008. gada 16. aprīļa lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2007-21-01 5. punktu*).

Pieteikumā norādīts, ka apstrīdētās normas paredz jauna Jelgavas novada izveidi, pievienojot Cenu, Ozolnieku un Salgales pagastus Jelgavas novadam.

Pēc Pieteikuma iesniedzējas ieskata, Saeima, pieņemot apstrīdētās normas, nav ievērojusi demokrātiskas valsts principu, pašvaldības principu un labas likumdošanas principu, nav veikusi pienācīgas konsultācijas ar iedzīvotājiem, kā arī nav ņēmusi vērā Pieteikuma iesniedzējas sniegto informāciju. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētās normas aizskar tās tiesības un neatbilst Satversmes 1. un 101. pantam, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19. panta pirmās daļas prasībām.

7. Satversmes tiesas likuma 18. panta ceturtais daļas 1. punkts noteic, ka pieteikumam pievieno koleģiālās institūcijas lēmumu, ja pieteikumu iesniedz koleģiāla institūcija. Savukārt atbilstoši Satversmes tiesas likuma 18. panta trešās daļas otrajam teikumam koleģiālas institūcijas pieteikumu paraksta tās vadītājs.

Pieteikumam ir pievienots Ozolnieku novada domes 2020. gada 24. septembra lēmums par pieteikuma iesniegšanu Satversmes tiesā. Pieteikumu ir parakstījis Ozolnieku novada domes priekšsēdētājs.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta trešās daļas otrā teikuma un ceturtais daļas 1. punkta prasībām.

8. Pieteikumā ir norādīta Pieteikuma iesniedzēja, institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, un prasījums Satversmes tiesai. Pieteikumā ir ietverts lietas faktisko apstākļu izklāsts, kā arī juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam. Pieteikumam ir pievienoti Satversmes tiesas likuma 18. panta ceturtais daļas 2. punktā norādītie dokumenti.

Līdz ar to pieteikums par šā lēmuma 1.1. punktā norādīto prasījumu atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. pantā noteiktajām prasībām.

9. Pieteikuma iesniedzēja lūdz pieaicināt Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa pārstāvjus viedokļa sniegšanai, kā arī pieņemt nolēmumu lietā līdz 2021. gada 5. jūnijā paredzētajām pašvaldību vēlēšanām.

9.1. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 22. panta otrās daļas 2. punktam Satversmes tiesas tiesnesis, kurš gatavo lietu izskatīšanai, ir tiesīgs noteikt pieaicinātās personas lietā un pieprasīt, lai tās izsaka savu viedokli. Satversmes tiesas likuma 22. panta trešā daļa noteic, ka par pieaicināto personu ar tiesneša lēmumu var atzīt ikvienu personu, kuras viedokļa uzklauššana var sekmēt

vispusīgu un objektīvu lietas izskatīšanu. Līdz ar to jautājumu par to, vai lietā nepieciešams noteikt pieaicinātās personas, izlemj tiesnesis, kurš sagatavo lietu izskatīšanai.

Tādējādi šā lēmuma 1.2. apakšpunktā norādītais lūgums nav Satversmes tiesas kolēģijas kompetencē un tas ir atstājams bez izskatīšanas.

9.2. Savukārt Satversmes tiesas likuma 22. panta septītā daļa noteic, ka lieta ir sagatavojama izskatīšanai ne ilgāk kā piecu mēnešu laikā, bet īpaši sarežģītās lietās minēto termiņu ir iespējams pagarināt ne ilgāk kā par diviem mēnešiem. Atbilstoši likuma 22. panta desmitajai daļai par lietas izskatīšanu rakstveida procesā, tiesas sēdes laiku un vietu, kā arī citiem jautājumiem, kas saistīti ar lietas izskatīšanu tiesas sēdē, tiesa lemj rīcības sēdē pēc lietas nodošanas izskatīšanai, tas ir, pēc tam, kad lietas sagatavošana ir pabeigta.

Līdz ar to šā lēmuma 1.3. apakšpunktā norādītais lūgums nav Satversmes tiesas kolēģijas kompetencē un tas ir atstājams bez izskatīšanas.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma „Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” 18.1., 18.8. un 18.10. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. pantam, kā arī Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam” pēc Ozolnieku novada domes pieteikuma (pieteikums Nr. 199/2020).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – **līdz 2020. gada 16. decembrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atstāt bez izskatīšanas šā lēmuma 1.2. un 1.3. punktā norādītos lūgumus.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Sanita Osipova